

Jednolity Plik Kontrolny

Obowiązki e-raportowania
danych podatkowych w 2018 roku

redakcja naukowa
Marcin Sidelnik
Przemysław Grzanka

2. wydanie

Tomasz Bzymek, Maciej Dybaś
Przemysław Grzanka, Daniel Iwiński
Mateusz Korbas, Aleksandra Michalska
Aleksandra Plichta, Marcin Sidelnik
Mateusz Szczepańczyk, Andrzej Zubik

Jednolity Plik Kontrolny

Obowiązki e-raportowania
danych podatkowych w 2018 roku

redakcja naukowa

Marcin Sidelnik
Przemysław Grzanka

2. wydanie

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Wolters Kluwer

Warszawa 2018

Stan prawny na 1 marca 2018 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zajac

Opracowanie redakcyjne
Piotr Króliński – JustLuk

Łamanie
JustLuk

Poszczególne części książki napisali:

Tomasz Bzymek, Daniel Iwiński – rozdział 8 pkt 8.2, pkt 8.4

Maciej Dybaś, Przemysław Grzanka – rozdział 8 pkt 8.5.9.12

Przemysław Grzanka – rozdział 2, rozdział 3 pkt 3.9.1–3.9.4, rozdział 8 pkt 8.1, rozdział 9

Mateusz Korbas – rozdział 4

Mateusz Korbas, Mateusz Szczepańczyk – rozdział 6

Aleksandra Michalska – rozdział 8 pkt 8.3

Aleksandra Plichta, Maciej Dybaś – rozdział 3 pkt 3.1–3.6, pkt 3.8; rozdział 8 pkt 8.5.1–8.5.8,
pkt 8.5.9.1–8.5.9.11, pkt 8.6

Aleksandra Plichta, Przemysław Grzanka – rozdział 3 pkt 3.7

Marcin Sidelnik, Przemysław Grzanka – rozdział 1

Mateusz Szczepańczyk – rozdział 7

Andrzej Zubik, Przemysław Grzanka – rozdział 3 pkt 3.9.5, rozdział 5

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-574-6

2. wydanie

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Słowo wstępne	17
Rozdział 1	
Jak wyglądała e-kontrola bez Jednolitego Pliku Kontrolnego ...	19
1.1. Wprowadzenie	19
1.2. Regulacje prawa podatkowego w zakresie kontroli elektronicznej przed wprowadzeniem Jednolitego Pliku Kontrolnego	21
1.2.1. Uwagi ogólne	21
1.2.2. E-kontrola przeprowadzana przez naczelników US przed wprowadzeniem Jednolitego Pliku Kontrolnego ..	22
1.2.3. E-kontrola przeprowadzana przez dyrektorów UKS przed wprowadzeniem Jednolitego Pliku Kontrolnego ...	26
Rozdział 2	
Wprowadzenie obowiązku przekazywania Jednolitego Pliku Kontrolnego na żądanie w trakcie e-kontroli	30
2.1. Wprowadzenie	30
2.2. Kto i kiedy ma obowiązek raportowania Jednolitego Pliku Kontrolnego na żądanie	37
2.3. Dane za okresy sprzed wejścia w życie przepisów dotyczących Jednolitego Pliku Kontrolnego	50
2.4. Jak można przekazać Jednolity Plik Kontrolny na żądanie	51

2.5. Jednolity Plik Kontrolny w trakcie czynności kontrolnych organów Krajowej Administracji Skarbowej	52
2.5.1. Uwagi ogólne	52
2.5.2. Jednolity Plik Kontrolny a czynności sprawdzające uregulowane w Ordynacji podatkowej	52
2.5.3. Jednolity Plik Kontrolny a kontrola podatkowa	55
2.5.4. Jednolity Plik Kontrolny a postępowania podatkowe ...	56
2.5.5. Jednolity Plik Kontrolny a postępowania kontrolne ..	57
2.5.6. Jednolity Plik Kontrolny a czynności sprawdzające uregulowane w ustawie o kontroli skarbowej	58
2.5.7. Procedura kontroli celno-skarbowej a JPK	59
2.5.8. Zastosowanie JPK na żądanie w postępowaniach podatkowych	64

Rozdział 3

Obowiązek raportowania comiesięcznego Jednolitego Pliku Kontrolnego dla ewidencji VAT	67
3.1. Wprowadzenie	67
3.2. Jednolity Plik Kontrolny na żądanie a nowy obowiązek comiesięcznego Jednolitego Pliku Kontrolnego dla VAT	69
3.3. Jak i komu przekazywać dane w przypadku comiesięcznego raportowania Jednolitego Pliku Kontrolnego dla VAT	72
3.4. Rozliczenia kwartalne VAT a obowiązek comiesięcznego raportowania Jednolitego Pliku Kontrolnego dla VAT	74
3.4.1. Uwagi ogólne	74
3.4.2. Nowelizacja ustawy VAT a podatnicy składający deklaracje VAT kwartalne	77
3.5. Obowiązek comiesięcznego raportowania Jednolitego Pliku Kontrolnego dla VAT a jednostki samorządu terytorialnego ..	79
3.6. Podatnicy zwolnieni od VAT składający VAT-8 i VAT-9M a obowiązki w zakresie JPK_VAT	86
3.7. Obowiązek korekty JPK_VAT	88
3.8. JPK_VAT a pełnomocnik	92
3.9. Jak administracja podatkowa korzysta z JPK_VAT	93
3.9.1. Uwagi wprowadzające	93
3.9.2. Narzędzia do analizy danych z JPK_VAT – JPK „Analizator”	94

3.9.3. Dane z JPK_VAT a analiza ryzyka	97
3.9.4. Wyniki analiz JPK_VAT a obniżone odsetki od zaległości podatkowych	99
3.9.5. JPK_VAT a egzekucja administracyjna	103

Rozdział 4

Wymogi techniczne w zakresie przekazania Jednolitego

Pliku Kontrolnego fiskusowi	105
4.1. Wprowadzenie	105
4.2. Przekazywanie Jednolitego Pliku Kontrolnego drogą elektroniczną – specyfikacja interfejsów usług Jednolitego Pliku Kontrolnego	109
4.3. Przekazywanie Jednolitego Pliku Kontrolnego drogą elektroniczną – środowisko testowe i produkcyjne	112
4.4. Przekazywanie Jednolitego Pliku Kontrolnego drogą elektroniczną – aplikacja kliencka Ministerstwa Finansów ...	114
4.5. Przekazywanie Jednolitego Pliku Kontrolnego drogą elektroniczną – urzędowe poświadczenie odbioru (UPO) ..	120
4.6. Przekazywanie Jednolitego Pliku Kontrolnego drogą elektroniczną – najczęstsze problemy	124
4.7. Narzędzie JPK_VAT dla mikroprzedsiębiorców	126

Rozdział 5

Potencjalne sankcje za nieprzekazanie danych w formie

Jednolitego Pliku Kontrolnego	130
5.1. Ustalenie charakteru prawnego JPK i JPK_VAT	130
5.2. Potencjalne sankcje za nieprzekazanie danych w formie Jednolitego Pliku Kontrolnego na żądanie	131
5.3. Potencjalne sankcje za brak JPK dla ewidencji VAT bez żądania (JPK_VAT)	136

Rozdział 6

Struktury Jednolitego Pliku Kontrolnego

– zarys architektury wybranych struktur	145
6.1. Wprowadzenie	145
6.2. Jak czytać pliki XML	147

6.3. Architektura struktur Jednolitego Pliku Kontrolnego	160
6.4. Zmiany struktury JPK_VAT od 2018 r.	166

Rozdział 7

Zestawienie zakresu danych wymaganych przez wybrane struktury Jednolitego Pliku Kontrolnego	168
7.1. Struktury Jednolitego Pliku Kontrolnego – szczegółowe zestawienie wymaganych danych	168
7.2. Struktury Jednolitego Pliku Kontrolnego obowiązujące na dzień 1.02.2018 r.	171
7.2.1. Ewidencja zakupów i sprzedaży VAT – JPK_VAT (3) ..	171
7.2.2. Struktury wymagane na żądanie	185
7.2.2.1. Części wspólne – Nagłówek JPK	185
7.2.2.2. Części wspólne – Identyfikacja podmiotu ...	188
7.2.2.3. Faktury – JPK_FA (1)	191
7.2.2.4. Księgi rachunkowe – JPK_KR (1)	210
7.2.2.5. Magazyn – JPK_MAG (1)	219
7.2.2.6. Wyciągi bankowe – JPK_WB (1)	230
7.3. Wybrane struktury Jednolitego Pliku Kontrolnego obowiązujące przed 1.02.2018 r.	234
7.3.1. Ewidencja zakupów i sprzedaży VAT – JPK_VAT (2) ...	234
7.3.2. Ewidencja zakupów i sprzedaży VAT – JPK_VAT (1) ...	248

Rozdział 8

Podstawowe problemy podatników związane z przygotowaniem się do raportowania wybranych struktur Jednolitego Pliku Kontrolnego	257
8.1. Uwagi ogólne	257
8.2. Struktura 1 – księgi rachunkowe	258
8.2.1. Uwagi ogólne	258
8.2.2. Zależności pomiędzy poszczególnymi częściami JPK_KR	260
8.2.3. Sposób raportowania w ramach JPK_KR	262
8.2.4. Główne problemy przy wypełnianiu struktury JPK_KR	267
8.2.4.1. Uwagi wprowadzające	267

8.2.4.2.	Prezentacja zakładowego planu kont w sekcji ZOiS JPK_KR	267
8.2.4.3.	Dane pochodzące z różnych źródeł	268
8.2.4.4.	Identyfikacja zespołu, kategorii oraz podkategorii kont	269
8.2.4.5.	Identyfikacja informacji łączącej zapis ujęty w „Dzienniku” z odzwierciedleniem zapisu na koncie księgi głównej lub ksiąg pomocniczych	270
8.2.4.6.	Wskazywanie kodu operatora	271
8.2.4.7.	Sposób prezentowania wartości w polach „DziennikKwotaOperacji” oraz „SumaKwotOperacji”	271
8.2.4.8.	Identyfikacja „łącznika” systemowego pomiędzy kontami przeciwstawnymi	272
8.3.	Struktura 2 – wyciąg bankowy	274
8.3.1.	Uwagi ogólne	274
8.3.2.	Zakres raportowania w ramach JPK_WB	275
8.3.3.	Raportowanie klienckich rachunków bankowych przez banki	277
8.3.3.1.	Zasady raportowania w pierwszym okresie obowiązywania JPK_WB	277
8.3.3.2.	Zmiany w zakresie raportowania JPK_WB po 1.03.2017 r.	281
8.3.3.3.	Zasady raportowania JPK_WB po 13.01.2018 r.	283
8.3.4.	Raportowanie własnych rachunków bankowych przez banki	288
8.3.5.	Raportowanie rachunków płatniczych wskazanych w ustawie o usługach płatniczych	289
8.3.6.	Główne problemy przy uzupełnianiu struktury JPK_WB	291
	Wskazywanie salda dla poszczególnych operacji	292
8.4.	Struktura 3 – magazyn	293
8.4.1.	Uwagi ogólne	293
8.4.2.	Zależności pomiędzy poszczególnymi częściami JPK_MAG	295

8.4.3. Zakres raportowania	296
8.4.4. Sposób raportowania danych w strukturze JPK_MAG ..	298
8.4.5. Główne problemy	299
8.4.5.1. Definicja magazynu	299
8.4.5.2. Podział magazynów i jego szczegółowość ...	299
8.4.5.3. Rodzaje raportowanych dokumentów magazynowych	300
8.4.5.4. Związek z księgami rachunkowymi	302
8.4.5.5. Związek z polityką rachunkowości	302
8.4.5.6. Wartości ruchów magazynowych	303
8.4.5.7. Przesunięcia międzymagazynowe	304
8.4.5.8. Daty	304
8.4.5.9. Dane kontrahentów	304
8.4.5.10. Powiązanie z fakturami	305
8.4.5.11. Wolumen danych	305
8.5. Struktura 4 – ewidencja zakupów i sprzedaży VAT	306
8.5.1. Struktura JPK_VAT	306
8.5.2. Zmiany w strukturze JPK_VAT dla rozliczeń VAT od 2017 r.	309
8.5.3. Zmiany w ewidencjach VAT a JPK_VAT dla rozliczeń od 2017 r.	312
8.5.4. Zmiany w strukturze JPK_VAT dla rozliczeń VAT od 2018 r.	318
8.5.5. Cel JPK_VAT i zgodność struktury z deklaracją VAT ...	320
8.5.6. Raportowane dane w sytuacji zmiany wzorów deklaracji VAT	323
8.5.7. Korekty danych w sytuacji zmiany wersji schem JPK_VAT	323
8.5.8. „Zerowe” JPK_VAT	326
8.5.9. Główne problemy przy wypełnianiu struktury JPK_VAT	327
8.5.9.1. Uwagi wprowadzające	327
8.5.9.2. Dane adresowe podatników zagranicznych ..	327
8.5.9.3. Waluta danych	329
8.5.9.4. Zaokrąglenia	331
8.5.9.5. Numeracja wpisów	333
8.5.9.6. NIP wystawcy w transakcji z krajem trzecim ..	333

8.5.9.7. Data sprzedaży	334
8.5.9.8. Numer dokumentu	334
8.5.9.9. Szczegółowość danych sprzedaży i zakupu ..	335
8.5.9.10. WDT podmiotu z kraju trzeciego a NIP przedstawiciela podatkowego	336
8.5.9.11. Problematyczna data wpływu dokumentu zakupowego	337
8.5.9.12. Raportowanie danych dotyczących importu towarów a efektywność działania służb skarbowych	339
8.6. Struktura 5 – faktury	342
8.6.1. Struktura JPK_FA	342
8.6.2. Cel JPK_FA	344
8.6.3. Faktury zakupowe poza JPK_FA	345
8.6.4. Główne problemy przy wypełnianiu struktury JPK_FA	347
8.6.4.1. Uwagi wprowadzające	347
8.6.4.2. Parametr sterujący JPK_FA	348
8.6.4.3. Raportowanie faktur walutowych	351
8.6.4.4. Numer faktury	353
8.6.4.5. Raportowanie numeru VAT	354
8.6.4.6. Typy faktur	357
8.6.4.7. Faktury korygujące i zbiorcze faktury korygujące	358
8.6.4.8. Przypisywanie atrybutów	359
8.6.4.9. Więcej niż jedno zwolnienie na fakturze	360
8.6.4.10. Stawki	360
8.6.4.11. Odwrotne obciążenie i sprzedaż niepodlegająca opodatkowaniu	361
8.6.4.12. Data sprzedaży	362
8.6.4.13. Kto wskazuje na samofakturowanie?	363
8.6.4.14. Nietypowe jednostki miary	364
8.6.4.15. „P_10” nie zawsze z rabatem	364
8.6.4.16. Cena jednostkowa netto, brutto, a może obie?	365
8.6.4.17. Wartość netto czy wartość brutto, a może obie?	366

8.6.4.18. Zagraniczny podatnik zarejestrowany na VAT w Polsce – co z adresem?	366
8.6.4.19. Faktury wystawiane przez podatnika w innym reżimie podatkowym	366
Rozdział 9	
Przyszłość Jednolitego Pliku Kontrolnego	368
9.1. Uwagi ogólne	368
9.2. Dalszy rozwój struktur JPK innych niż JPK_VAT	368
9.3. JPK_VAT a centralny rejestr faktur	370
Autorzy	377

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- k.k.s. – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2017 r. poz. 2226 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. poz. 483 ze zm.)
- nowelizacja ustawy VAT – ustawa z 1.12.2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2024)
- nowelizacja z 10.09.2015 r. – ustawa z 10.09.2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1649 ze zm.)
- nowelizacja z 13.05.2016 r. – ustawa z 13.05.2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 846 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.)
- pr. bank. – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 ze zm.)
- projekt dotyczący kas rejestrujących – rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach, VIII kadencja, www.legislacja.rcl.gov.pl

rozporządzenie JST	– rozporządzenie Ministra Finansów z 24.08.2016 r. w sprawie przedłużenia terminu przekazywania informacji, o której mowa w art. 82 § 1b Ordynacji podatkowej (Dz.U. poz. 1337) – utracił moc prawną
specustawa	– ustawa z 5.09.2016 r. o szczególnych zasadach rozliczeń podatku od towarów i usług oraz dokonywania zwrotu środków publicznych przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 280)
u.k.s.	– ustawa z 28.09.1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 720 ze zm.) – uchylona z dniem 1.03.2017 r.
u.o.d.o.	– ustawa z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.)
u.r.	– ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.)
u.s.d.g.	– ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.)
ustawa CIT	– ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2343 ze zm.)
ustawa o KAS	– ustawa z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2018 r. poz. 508)
ustawa VAT	– ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)
ustawa wprowadzająca KAS	– ustawa z 16.11.2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1948 ze zm.)
u.u.p.	– ustawa z 19.08.2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2003 ze zm.)

Inne

Dz.Urz. NBP	– Dziennik Urzędowy Narodowego Banku Polskiego
interpretacja ogólna	– interpretacja ogólna nr PK4.8012.55.2016 Ministra Finansów z 20.06.2016 r. w sprawie zakresu podmiotowego stosowania przepisów art. 6 ust. 2 ustawy z 13.05.2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw oraz art. 29 ustawy z 10.09.2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.Urz. Min. Fin. poz. 49)
JPK	– Jednolity Plik Kontrolny
JST	– jednostka samorządu terytorialnego
KAS	– Krajowa Administracja Skarbowa
NBP	– Narodowy Bank Polski
NIK	– Najwyższa Izba Kontroli
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
PGK	– podatkowa grupa kapitałowa
PS	– Przewrót Sądowy
SN	– Sąd Najwyższy
struktury JPK	– struktury logiczne dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych dotyczące Jednolitego Pliku Kontrolnego
Szef KAS	– Szef Krajowej Administracji Skarbowej
TS	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UCS	– urząd celno-skarbowy
UKS	– urząd kontroli skarbowej
US	– urząd skarbowy
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

SŁOWO WSTĘPNE

Szanowni Czytelnicy,

Jednolity Plik Kontrolny funkcjonuje w polskim systemie prawa podatkowego już blisko 2 lata. Pomimo początkowych kontrowersji oraz praktycznych problemów można stwierdzić, że stał się już standardem raportowania danych podatkowych do administracji skarbowej, przenosząc komunikację z fiskusem w erę cyfrową.

Dane z JPK pozwalają resortowi finansów wyznaczać priorytetowe obszary problemów i zadań w zakresie zwalczania oszustw podatkowych, wytycznych dotyczących zakresu wsparcia działań w obszarze kontroli podatkowej oraz monitorowania źródeł oszustw podatkowych.

Czy podatnicy posiadają już niezbędną wiedzę w zakresie JPK? Czy doceniają zawartość danych w JPK i optymalnie korzystają z narzędzi analitycznych wykorzystujących te dane?

Aby każdy z Czytelników mógł odpowiedzieć sobie na te pytania, chcielibyśmy oddać w Państwa ręce omówienie w przystępny sposób wybranych struktur JPK, ale też podsumowanie blisko 2-letniego okresu naszych doświadczeń w procesach wdrażania i raportowania JPK.

Wierzimy, że dzięki niniejszej publikacji będą Państwo mogli z tych doświadczeń skorzystać. Nie pozostaje mi zatem nic innego, jak życzyć Państwu owocnej lektury.

Marcin Sidelnik

Partner w Dziale Prawno-Podatkowym PwC
zarządzający projektami dotyczącymi wdrożenia
i przygotowania podatników do Jednolitego Pliku Kontrolnego

Rozdział 1

JAK WYGLĄDAŁA E-KONTROLA BEZ JEDNOLITEGO PLIKU KONTROLNEGO

1.1. Wprowadzenie

Postęp techniczny wpływa na sposób prowadzenia typowych urzędzeń księgowych wykorzystywanych na potrzeby wypełniania obowiązków podatników wynikających z przepisów prawa podatkowego. Ustawodawca, przewidując ten postęp, jeszcze przed wprowadzeniem do polskiego systemu podatkowego regulacji dotyczących Jednolitego Pliku Kontrolnego umożliwił podatnikom, na podstawie art. 13 ust. 2 u.r.¹, prowadzenie ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera. Zgodnie z tym przepisem za równoważne z księgami rachunkowymi prowadzonymi w formie tradycyjnej uznaje się odpowiednio zasoby informacyjne rachunkowości, zorganizowane w formie oddzielnych komputerowych zbiorów danych, bazy danych lub wyodrębnionych ich części, bez względu na miejsce ich powstania i przechowywania.

Natomiast zgodnie z art. 13 ust. 3 u.r. warunkiem utrzymywania zasobów informacyjnych systemu rachunkowości w formie elektronicznej było posiadanie oprogramowania umożliwiającego uzyskiwanie czytelnych informacji w odniesieniu do zapisów dokonanych w księgach rachunkowych przez ich wydrukowanie lub przeniesienie na informatyczny nośnik danych.

¹ Stanowiących księgi podatkowe na mocy art. 3 pkt 4 o.p.

W rezultacie przed wprowadzeniem do polskiego systemu podatkowego regulacji w zakresie JPK podatnicy byli uprawnieni do prowadzenia ksiąg rachunkowych, obejmujących także inne ewidencje oraz rejestry dla celów podatkowych, w formie elektronicznej bez szczególnych obowiązków dotyczących sprawozdawczości na potrzeby aparatu skarbowego. Co więcej, przepisy prawa podatkowego nie regulowały szczegółowych wymogów w zakresie używanych przez podatników programów finansowo-księgowych, w szczególności dotyczących eksportu zapisów informacyjnych rachunkowości w celu przeprowadzenia działań kontrolnych.

Mimo braku systemowych regulacji prawnych dotyczących elektronicznych kontroli podatkowych w celu dostosowania do postępującego procesu cyfryzacji urzędów księgowych podatników Ministerstwo Finansów podejmowało działania mające na celu usprawnienie kontroli wobec podatników stosujących elektroniczne urzędzenia księgowe na potrzeby podatkowe. W ramach programu PHARE 2002/000-196.01.05² przeprowadzono audyt zadań administracji podatkowych pod kątem możliwości zastosowania odpowiednich rozwiązań techniczno-informatycznych, w tym wprowadzenia informatycznych technik kontroli podatników. Kolejnym krokiem w stronę stworzenia technicznych podstaw przeprowadzania kontroli elektronicznych był pilotażowy zakup przez Ministerstwo Finansów, w ramach programu PHARE 2002³, 16 licencji na program IDEA⁴. Natomiast w styczniu 2006 r. Ministerstwo Finansów zakupiło 200 aplikacji ACL⁵. Ponadto w związku z zakupem przedmiotowych aplikacji zostały przeprowadzone stosowne szkolenia pracowników administracji skarbowej ukierunkowane na skuteczne wykorzystanie tych narzędzi w działaniach kontrolnych. Zakupione programy miały umożliwić służbom skarbowym przeprowadzanie kontroli elektronicznych, tj. pobrania danych księgowych podatnika zasadniczo z każdego systemu księgowo-finanso-

² *Modernization of the system of tax collection and taxpayers control*, 2002/000-196.01.05.

³ PHARE 2002 project – Tax Administration (PL02/IB/FI-01).

⁴ *Interactive Data Exploration and Analysis*.

⁵ *Audit Command Language*.

wego i następnie przeprowadzanie ich analiz według ustalonych parametrów⁶.

Nabycie przedmiotowych programów miało również zwiększać wydajność przeprowadzanych działań kontrolnych służb skarbowych oraz zredukować czas przeprowadzania tych działań. Wyposażenie administracji skarbowej w tego rodzaju narzędzia informatyczne miało umożliwić również skuteczniejsze dokonywanie przetwarzania i analizy pobranych danych księgowych od podatników z różnego rodzaju informatycznych systemów finansowo-księgowych. Działania dotyczące informatyzacji zadań kontrolnych administracji skarbowej stanowiły również wyraz dostosowywania konkretnych rozwiązań technicznych do regulacji prawnych, w szczególności na gruncie podatku od wartości dodanej (i VAT) w zakresie faktur elektronicznych⁷.

1.2. Regulacje prawa podatkowego w zakresie kontroli elektronicznej przed wprowadzeniem Jednolitego Pliku Kontrolnego

1.2.1. Uwagi ogólne

Przepisy prawa podatkowego przed wprowadzeniem regulacji w zakresie JPK nie regulowały w specyficzny sposób kontroli podatników, od których pobierane były dane w formie elektronicznej. Nie określały również choćby pośrednio, które organy podatkowe lub kontroli skarbowej były upoważnione do przeprowadzania tego rodzaju badania danych pobieranych od podatników. W tego rodzaju kontrolach miały zastosowanie przede wszystkim regulacje Ordynacji podatkowej oraz ustawy o kontroli skarbowej. Wyciągając wnioski praktyczne z przeprowadzonych działań kontrol-

⁶ *Advanced training for tax auditors in the field of computer audit*. CRIS Number: 2006/018-180.01-03 Twinning No: PL/06/IB/FI/01/TL.

⁷ Dyrektywa Rady 2001/115/WE z 20.12.2001 r. zmieniająca dyrektywę 77/388/EWG w celu uproszczenia, modernizacji i harmonizacji ustanowionych warunków fakturowania w zakresie podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. WE L 15 z 2002 r., s. 24).

Jednolity Plik Kontrolny

Marcin Sidelnik – partner w Dziale Prawno-Podatkowym PwC odpowiedzialny za zespół Doradztwa Podatkowego IT (ITBC); zarządza projektami dotyczącymi wdrożenia i przygotowania firm do JPK; odpowiedzialny za nadzór nad projektami z zakresu automatyzacji procesów podatkowych w przedsiębiorstwach.

Przemysław Grzanka – starszy konsultant w Dziale Prawno-Podatkowym PwC w zespole Doradztwa Podatkowego IT (ITBC); licencjonowany doradca podatkowy; doradza przy projektach w zakresie przygotowania firm do wdrożenia JPK oraz automatyzacji procesów podatkowych, w szczególności projektów implementacyjnych dotyczących aplikacji wykorzystujących dane z JPK stworzonych przez zespół ITBC.

W książce omówiono problematykę związaną z Jednolitym Plikiem Kontrolnym od strony prawopodatkowej i technicznej. Stanowi przede wszystkim praktyczne kompendium wiedzy na temat najczęściej występujących problemów związanych z raportowaniem danych w standardzie JPK. Zawarto w niej praktyczne informacje i wyjaśnienia dotyczące budowy wybranych struktur JPK poświęconych ewidencji prowadzonej na potrzeby podatku od towarów i usług, faktur, ksiąg rachunkowych, magazynów oraz wyciągów bankowych.

Autorzy wprowadzają czytelnika w podstawy technologii XML, na której oparto JPK. Dzięki przedstawieniu zarysu budowy wybranych struktur JPK, pokazujących, które informacje, w jakim formacie i z jakimi ograniczeniami wymagane są przez kluczowe struktury JPK, czytelnik uzyska realną pomoc w procesie przygotowania do elektronicznego raportowania podatkowego. Podstawowa znajomość rozwiązań i technologii XML sprawi, że będzie on miał możliwość samodzielnego przeprowadzenia prostych weryfikacji plików JPK we własnym zakresie.

W drugim wydaniu publikacji:

- zaktualizowano opis procesu tworzenia plików JPK oraz jego przekazywania w formie elektronicznej organom podatkowym,
- przedstawiono nową strukturę JPK_VAT (3) wersja trzecia, która obowiązuje od 1.01.2018 r.,
- omówiono praktykę weryfikacji przez organy podatkowe danych przekazywanych przez podatników w formie JPK, w tym w szczególności narzędzie do analizy danych z JPK_VAT – JPK „Analizator”.

Książka przeznaczona jest dla adwokatów, radców prawnych, sędziów, notariuszy, komorników, prokuratorów oraz doradców podatkowych. Będzie cennym źródłem wiedzy dla pracowników administracji rządowej i samorządowej, ekonomistów, księgowych oraz menedżerów i przedsiębiorców zobowiązanych do raportowania JPK. Zainteresuje także przedstawiciele nauki prawa, ekonomii i rachunkowości.

CENA 139 ZŁ (W TYM 5% VAT)

ISBN 978-83-8124-574-6

Wolters Kluwer